

Voorzitter

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Crone.

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Nu mijn motie om voor mensen met alleen AOW en de armste gezinnen met kinderen de kortingen te verzilveren, is aangenomen, vraag ik het kabinet om zo spoedig mogelijk een nota van wijziging op het Belastingplan aan de Kamer te sturen zodat zij deze motie kan verzilveren tijdens de bespreking van het Belastingplan.

De **voorzitter**: De vraag is gehoord door de staatssecretaris van Financiën. Voor de volledigheid stel ik voor, al is dit geen regeling, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de minister en de staatssecretaris van Financiën.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 16.02 uur tot 16.09 uur geschorst.

Aan de orde is de heropening van het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 7 september 2005 over de **verkoop van Novio aan de Haagsche Tramweg Maatschappij (HTM)**, en over:

- de motie-Gerkens over eerlijke internationale concurrentie bij het dingen naar nationale vervoersconcessies (23645, nr. 97);
- de motie-Gerkens over betrouwbaar partnerschap van de overheid jegens de gemeenten Nijmegen en Den Haag inzake concessies (23645, nr. 98).

(Zie vergadering van 14 september 2005.)

De **voorzitter**: Wij hebben afgesproken dat deze heropening slechts bedoeld is om gelegenheid te bieden tot het indienen van moties. Het betreft dus geen heropening van beraadslaging en ook interrupties zullen achterwege blijven. Wel kan een in te dienen motie kort worden toegelicht.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Voorzitter. Het verheugt mij dat u mij toestaat om toe te lichten waarom ik deze heropening heb gevraagd. Ik ben blij met de adequate reactie van de minister op een motie van onze fractie en een aantal andere fracties – het betrof een grote Kamermeerderheid – waarin werd aangedrongen op een aanscherping van de Wet personenvervoer 2000 op het punt van de reciprociteit. Nu wij inmiddels dit wetsvoorstel aangeboden hebben gekregen, kan ik melden dat mijn fractie een blanco verslag heeft ingediend, omdat wij er zo snel mogelijk voor willen zorgen dat dit wetsvoorstel ook realiteit wordt. Het slagveld overziende, constateer ik echter dat er een paar punten overblijven.

In de eerste plaats is het duidelijk – het geldt tot op de dag van vandaag voor mijn fractie – dat de Kamer zich in meerderheid verzet tegen overname van Novio door HTM, zolang de eigen markt van HTM niet open is.

In de tweede plaats is het helder dat de Kamer graag meerdere sterke spelers wil op de openbaarvervoersmarkt, als er straks volledige marktwerking is.

Het derde punt is dat er een intentieverklaring is gesloten die, helaas, niet tegen de letter van de wet is, aldus de minister, maar wel tegen de geest ervan. Welnu, daarom moesten wij die wet aanscherpen.

Desondanks zit niemand te wachten, ook mijn fractie niet, op oneindig onderling gejuridiseer, hetzij tussen verschillende partijen dan wel richting de Staat. Met de aanneming straks van het wetsvoorstel is er nu ook rust nodig in de openbaarvervoersmarkt. De Kamer heeft terecht een forse dreun uitgedeeld en nu is het zaak om de scherven weer op te ruimen. Daartoe heeft mijn fractie een voorstel en dat heb ik in een motie vervat. Ik zou nu nog twee zinnen willen wijden aan hoe dit voorstel luidt.

De **voorzitter**: Daar houd ik u aan, want wij hadden afgesproken om het heel kort te doen.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Wij willen de huidige situatie rondom de koop van Novio door HTM bevroren; er is een intentieverklaring en die wordt niet voltooid. De koop kan pas plaatsvinden op het moment dat HTM haar eigen markt openstelt, maar dan is wel nodig dat tot die tijd Novio niet gedwongen wordt tot andere actie en men als het ware uitstel van executie krijgt wat betreft de concessie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de koop van Novio door HTM op bezwaren stuit omdat HTM tot 2009 een niet betwistbare vervoersmarkt heeft;

constaterende dat er inmiddels, met nieuwe wetgeving op komst en een door de partijen getekende intentieverklaring, ook na een gesprek met de minister een zekere patstelling is gebleven;

van mening dat HTM niet eerder dan het moment waarop haar eigen markt betwistbaar wordt het eigendom over Novio moet krijgen;

van oordeel dat een eigenlijke "bevrozing" van de huidige situatie de beste oplossing is waarbij partijen in goed overleg vastleggen op welke wijze de koop op een later moment definitief wordt;

verzoekt de regering, teneinde deze oplossing mogelijk te maken, de concessie van Novio te verlengen tot de markt van HTM opengaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Dijksma. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 109 (23645).

De heer **Mastwijk** (CDA): Voorzitter. Ook ik dank u voor

Mastwijk

deze korte heropening. Ik zal proberen om mijn punt zo kort mogelijk te formuleren. Mijn fractie zal de motie-Dijksma niet steunen omdat die haaks staat op de motie van 30 juni waaronder niet alleen haar naam, maar ook de mijne staat. Mijn fractie ziet nog wel een mogelijkheid om uit de impasse te geraken of, zoals het net werd geformuleerd, uit de patstelling te komen. Die mogelijkheid is gelegen in de brief van de minister van 27 september. Daarin wordt gesproken over een uitweg voor HTM en Novio, zijnde de mogelijkheid dat de regio Haaglanden, de concessieverlener, de busconcessie van HTM eerder dan de verplichte datum van 1 januari 2009 aanbesteedt. Mij is geworden dat de bereidheid er is om dat inderdaad te doen en wel per 1 mei 2008. Die datum houdt verband met de basis die er nu ligt voor een onderhandelingsresultaat voor een cao met de einddatum 1 mei 2008. Een en ander moet nog worden afgerond, maar het vormt wel aanknopingspunt voor de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat bij HTM de bereidheid bestaat om de markt voor busvervoer ingaande 1 mei 2008 te openen, op het moment dat de cao waaraan op dit moment wordt gewerkt, afloopt;

van mening dat de opening van de busmarkt van HTM per 1 mei 2008 basis kan zijn om in goed overleg met alle betrokkenen de kwestie "overname Novio door HTM" op bevredigende wijze te regelen;

verzoekt de regering, het gesprek met HTM/Haaglanden te heropenen op basis van aanbesteding van de busmarkt van HTM per 1 mei 2008 en over de uitkomsten van dit gesprek de Kamer uiterlijk 11 november 2005 te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Mastwijk. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 110 (23645).

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Ik wil de heer Mastwijk nog een vraag over de motie stellen, omdat ik mijn fractie natuurlijk een welgemeend stemadvies moet kunnen geven. De datum 1 mei 2008 is in die zin te laat voor Nijmegen dat het besluit dat de gemeente opnieuw mag meedingen naar de concessie, eerder dan die datum zal vallen. Impliceert de heer Mastwijk met dit voorstel dat de mogelijke opening door HTM van de markt in mei 2008 ook betekent dat de concessie voor Novio tot die tijd blijft zoals die nu is?

De heer **Mastwijk** (CDA): Bij een eerdere gelegenheid is naar aanleiding van een interventie van de heer Hofstra is gesproken over het door de minister opnieuw om de tafel gaan met alle betrokken partijen. Toen is volgens mij – ik heb dat echter niet meer heel helder op het

netvlies – ook gesproken over de mogelijkheid van het openstellen van de busmarkt van HTM per 1 januari 2008. Dan hebben wij het over vier maanden. Dat zou een uitweg kunnen zijn, zo schrijft de minister ook in de brief van 27 september, om uit de impasse te komen. Onderdeel van die besprekingen – ik roep de partijen hierbij op om daarover te praten – is dat HTM en/of Novio per 1 januari 2007 mogen meedingen.

□

Minister Peijs: Voorzitter. In de eerste motie wordt gevraagd om ruimte te scheppen die eerder in twee breed door de Kamer aangenomen moties niet werd gegeven aan Novio en HTM. Deze moties zijn vanzelfsprekend door mij uitgevoerd. Daardoor is het reciprociteitsartikel in de wet aangescherpt en verhelderd. Ik heb het beloofde overleg met HTM en Novio gevoerd. Daarin heb ik HTM een mogelijkheid tot een uitweg uit de problemen geboden en wel door de aanbesteding van HTM naar voren te trekken. Op dat voorstel heb ik echter nog geen reactie ontvangen. Voordat ik die reactie formeel ontvangen heb, heb ik geen aanleiding om van lijn te veranderen en dat wil ik ook eigenlijk niet doen. Ik wacht dus op het antwoord van Haaglanden. Ik neem aan dat het mij wordt gemeld in het antwoord van HTM, als de situatie is veranderd door een nieuwe cao, die eerder afloopt dan 1 januari 2009. Ik heb een voorstel gedaan aan HTM en ik ben vanzelfsprekend bereid om daarover te praten.

Ik denk dat het beleid dat wij hebben ingezet met twee Kamermoties, een helder en voor iedereen zeer duidelijk beleid is. Ik zou zeggen dat wij niet van lijn moeten veranderen, voordat ik een antwoord heb van de partijen waar ik op verzoek van de Kamer mee heb gesproken.

Ik ontraad aanneming van de motie van mevrouw Dijksma. Bij de uitvoering van de motie van de heer Mastwijk zou ik zeggen: laten wij even wachten op het antwoord van HTM. Ik heb totnogtoe geen signaal ontvangen van de vervoerder, de stad of de regio, dus mijn lijn is wat deze is, op verzoek van de Kamer.

De heer **Mastwijk** (CDA): Ik ging ervan uit dat de geluiden die ik heb gehoord, ook bij de minister terecht waren gekomen. Het leek mij voor de hand liggend dat dit zou gebeuren, maar dat is niet zo. Ik vind dat slordig van HTM en ik roep HTM over uw hoofd heen op om daar snel werk van te maken.

De voorzitter: Zeker niet over mijn hoofd heen. Wij discussiëren hier met de regering. Als u met de HTM wilt communiceren, doet u dat maar in de tram.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Dat gaat meestal over boetes, heb ik begrepen. Mag ik de oproep van de minister zo verstaan? Los van het politieke oordeel over mijn motie zegt zij: laat mij nog even doorpraten met HTM, dan kan de Kamer na het antwoord bezien of dat afdoende is of niet. Het zou misschien helpen als wij de stemming over onze moties laten plaatsvinden op de dinsdag na het herfstreces. Dan heeft de minister de tijd, net als HTM en Novio, en dan kunnen wij tegen die tijd zien of het voldoende is. Dan kunnen wij nog aan de Kamer voorleggen om het misschien op een andere manier te doen, als de oplossing die dan aan de orde is, niet bevredigend is. Die tijd wil ik de minister graag geven.

Mevrouw Dijkma (PvdA)

© M. Sablerolle – Gouda

De **voorzitter**: Dat zal ik dadelijk voorstellen.

Minister **Peijs**: Mevrouw Dijkma zegt dat zij mij de tijd geeft, maar ik ben even niet aan slag. Ik heb op verzoek van de Kamer twee moties uitgevoerd en twee gesprekken gevoerd. Ik vind het toch wel beleefd om te wachten op het antwoord van de mensen met wie ik een gesprek heb gevoerd. Ik vraag de Kamer om ook geduld te hebben. Die tijd hebben wij nog met gemak. Ik denk dat het nu echt aan de vervoerder is om iets te laten weten. Dat zou ik toch wel beleefd vinden. Ik zet eerlijk gezegd geen stap.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor om vandaag over twee weken over de ingediende moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het **spoeddebat** over **mogelijke onevenredige verhoging van de energieprijzen**.

□

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Vorige week hebben wij een spoeddebat aangevraagd, omdat uit onderzoek van het ECN is gebleken dat de CO₂-emissiehandel ertoe heeft geleid dat een aantal energiebedrijven windfall profits heeft gemaakt door de gratis verkregen CO₂-emissierechten in de prijs door te berekenen. Er is dus sprake van een prijsverhoging omdat er niets is doorberekend. Dit is natuurlijk niet verrassend. Als wij de CO₂-emissiehandel invoeren en energieproducenten gratis emissierechten geven, moeten wij niet vreemd opkijken als men een en ander in de prijs doorberekent. De heer Samsom heeft een motie ingediend om het systeem in te voeren met veiling van de rechten. Die is overigens niet aangenomen.

Een andere reden is dat er sprake is van een oligopolistische markt. Als er echte concurrentie is, kan men niet

gratis winst ophalen. Dan zal de concurrent namelijk zeggen dat hij het goedkoper kan. Omdat er slechts vier grote bedrijven zijn, is niet de kostprijs bepalend maar datgene wat in de markt verkrijgbaar is. Daarmee worden wij nu geconfronteerd. Wij hebben er altijd voor gewaarschuwd dat dit een oligopolistische markt is. Voor de PvdA-fractie was een harde voorwaarde om akkoord te gaan met welke vorm van liberalisering dan ook, dat er een sterke toezichthouder zou zijn die de consumenten en het MKB kon beschermen tegen onterechte prijsstijgingen.

In het kader van artikel 95b hebben wij amendementen ingediend met als doel dat de toezichthouder kan ingrijpen als blijkt dat prijzen onredelijk zijn. Die amendementen zijn inmiddels aangenomen. Prijzen zijn onredelijk als er geen kosten tegenover staan maar als er sprake is van windhandel. Wij zijn dan ook zeer verbaasd dat de minister ons een brief heeft gestuurd met de opmerking dat hij het probleem onderkent dat het nu eenvoudiger is om gratis winst binnen te halen. Daarbij heeft hij echter opgemerkt dat hij daaraan nu niets zal doen. Hij heeft aangegeven dat hij volgend jaar zal spreken met de andere Europese landen die dit systeem hebben ingevoerd. Dit probleem schijnt in Duitsland namelijk ook te bestaan. Het lijkt mij goed dat de minister met die landen over dit probleem van gedachten wisselt en dat wij in de volgende ronde de emissiehandel alsnog veilen. De minister kan nu echter al acteren, want wij hebben indertijd niet voor niets in de wet opgenomen dat de toezichthouder ten gunste van de consument onredelijke prijzen mag afromen. Ik had de indruk dat hij altijd de minister van de consumenten was in plaats van de minister van het grote bedrijfsleven. Ik geef hem een kans om het goed te maken door de DTe in beweging te brengen met als doel om te toetsen of deze prijzen te hoog zijn doordat daarin een gratis winstpercentage is verwerkt.

Artikel 95b ziet uiteraard toe op de leveranciersmarkt en op de -prijzen voor kleinverbruikers. Daarin staat niet dat de DTe de wholesalemarkt mag controleren. De Kamer heeft vaak debatten gevoerd en gezegd dat de wholesalemarkt ook concurrentie moet laten zien. Er mag geen sprake zijn van samenspanning en kartelvorming. Het is noodzakelijk dat er een liquide markt is. Ter verduidelijking merk ik op dat de DTe moet nagaan of die prijs van inkoop op de wholesalemarkt eerlijk tot stand is gekomen. Wij gaan natuurlijk geen verstoppertje spelen, zodat de grote geïntegreerde concerns kunnen zeggen dat zij veel geld binnenhalen op de wholesalemarkt en dat de DTe niet mag ingrijpen. Die dienst zou zich namelijk op een ander artikel en op een ander marktdeel baseren. Indertijd hebben wij de amendementen toegelicht en opgemerkt dat het ingrijpen in de consumentenmarkt er vanzelfsprekend op is gericht dat ook de inkooprijzen redelijk moeten zijn. Als die niet redelijk zijn doordat er sprake is van een verstoorde, oligopolistische wholesalemarkt, moet de DTe dat ook meenemen in een eventuele korting op de energieprijzen.

Heeft de DTe dit al eerder geconstateerd? Die emissiehandel loopt immers al vanaf 1 januari. Het is dus mogelijk dat een en ander al vanaf 1 juni 2005 in de prijzen is verwerkt. Als de DTe dat al heeft gesignaleerd, willen wij dat met terugwerkende kracht vanaf 1 juli jongstleden uit de prijs halen. Dan zullen de consumenten met terugwerkende kracht met een prijsverlaging te maken krijgen. Als de DTe dit heeft gewild, vraag ik mij